

Sygn. akt III AUa 1036/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jadwiga Radzikowska
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma (spr.) SSA Feliksa Wilk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Renata Tyrka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 maja 2012 r. sygn. akt VII U 130/12

z m i e n i a zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III AUa 1036/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 stycznia 2013 r.

Decyzją z dnia 21 grudnia 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., powołując się na przepisy ustawy z dnia 19 grudnia

2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656) odmówił M. M. prawa do emerytury pomostowej.

Wyrokiem z dnia 8 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Ubezpieczeń Społecznych zmienił powyższą decyzję w ten sposób, że przyznał M. M. emeryturę pomostową od dnia 1 grudnia 2011 r.

Sąd I instancji stwierdził, że bezspornym w sprawie jest, iż wnioskodawczyni, urodzona (...), posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w łącznym wymiarze 13 lat 9 miesięcy i 12 dni.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni w okresie od 2.08. 1976r. do 31.07.1981r. oraz od 3.03.1988r. do 28.02.1998r. zatrudniona była w Zakładach (...) w K. jako operator pras a od 1.03.1988r. do 31.12.2000r. oraz od 1.01.2001r. do 1.01. 2002r. na stanowisku robotnika pomocniczego (sortowacza odpadów). W okresie od 2.10.2000r. do

6.10.2000r. przebywała na urlopie bezpłatnym a w okresie od 7.08. 2002r. do

6.08.2005r. na urlopie wychowawczym. Wnioskodawczyni na zasiłku chorobowym/opiece przebywała w okresach od 03.12.1991r. do 06.12.1991r., od 04.07.1994r.do09.08.1994r.,od 30.06.1995r. do 07.07.1995r.,od 01.04.96 r. do 05.04.1996r.,od 14.10.96r. do 20.10.1996,od 02.03.1998 do 31.03.1998r.,od 11.05.1998r. do 14.07.1998r. od 21.12.1998r. do 31.12.1998r., od 1.01.1999r. do 05.01.199r., od 19.04.1999r.do 25.04.1999r.,od 30.09.1999r. do 16.01.2000r.,od 25.04.2000r.do 07.05.2000r., od 14.08.2000r.,do 18.08.2000r.,od12.09.2000r. do 17.09.2000r.,od 13.11.2000r. do 04.12.2000r., od 03.04.2001 do 07.04.2000r., od 25.06.20001r. do 08.07.2001r., od 01.10.2000r. do 31.12.2001r. Skarżąca na w/w stanowiskach pracy pracowała przy produkcji i przetwórstwie żywic i tworzyw sztucznych. Na hali panowała temp.50 stopni C, wysokie zapylenie, unosiły się opary z topionej żywicy oparte na materiałach fenylowych.

Sąd Okręgowy podniósł, że za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach uznaje się osoby, które po 31 grudnia 2008 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywały prace w rozumieniu art.3 ust.1 i 3. Ponadto, pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze są także osoby, które przed 1 stycznia 1999 r. wykonywały, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace szczególne wymienione w załącznikach nr 1-2 do ustawy o emeryturach pomostowych lub prace szczególne w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z wykazami A i B rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43), bez względu na to, czy obecnie prace te zostały wskazane w załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych (art. 3 ust. 7 tej ustawy).

Sąd I instancji podniósł, że spór w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy M. M. przed dniem 1 stycznia 2009 r., tj. przed dniem wejścia w życie ustawy pomostowej wykonywała prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni w okresie od 2.08.1976r. do 31.07.1981r. oraz od 3.03.1988r. do 28.02.1998r. (operator pras) oraz od 1.03.1988r. do 31.12.2000r. i od 1.01.2001r. do 1.01.2002r. (robotnik pomocniczy -sortowacz odpadów) wykonywała prace wymienione w wykazie A dział IV poz. 17 - stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. „w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze” tj. prace przy produkcji i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcji surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa, produkcja wosków i woskoli. Sąd I instancji uznał, że wymienione okresy zatrudnienia skarżącej w Zakładach (...) w K., z wyłączeniem okresu przebywania na urlopie bezpłatnym i wychowawczym dają łącznie okres powyżej 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, co implikuje uznaniem odwołania zasadnym i zasługującym na uwzględnienie. Z tych względów Sąd I instancji zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni emeryturę pomostową od dnia 1 grudnia 2011r., o czym orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy wnosząc o jego zmianę i oddalenie odwołania. Strona skarżąca zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 49 w zw. z art. 3 ust. 1, 3 i 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz naruszenie prawa procesowego, tj. art. 12 cyt. ustawy. W uzasadnieniu podniesiono, iż przyjęta przez Sąd I instancji interpretacja art. 49 ustawy pomostowej, iż do nabycia prawa do emerytury pomostowej podlegają uwzględnieniu prace w szczególnych warunkach bez względu na to czy prace te są zamieszczone w wykazie, a którym mowa w art. 3 ust. 1 i 3 jest nieuprawniona. Organ rentowy zarzucił nadto, że Sąd I instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego w zakresie ustalenia czy wykonywana praca może być zakwalifikowana do stanowisk pracy zawartych w załączniku ustawy pomostowej, ograniczając się jedynie do kwalifikacji w oparciu o rozporządzenie

z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Okręgowy nie zastosował ponadto przepisu art. 12 cyt. ustawy, który pozwala na zaliczenie do stażu warunkującego nabycie emerytury tylko i wyłącznie okresy określone w załączniku nr 1 i 2, które były faktycznie wykonywane. Nie zalicza się zatem zasiłku chorobowego ani wynagrodzenia z tytułu choroby.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wnioskodawczyni posiada 15 - letni okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 4 pkt 2 lub 49 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656), a tym samym, czy spełnia przesłanki do przyznania emerytury pomostowej.

Przepis art. 4 ustawy ma zastosowanie do pracowników, którzy po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywali pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy. Stanowi on, że prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Z kolei przepis art. 49 ustawy dotyczy pracowników, którzy po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywali pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy. Stanowi on, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przepis art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych definiuje prace w warunkach szczególnych (art. 3 ust. 1) i w szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3), przesądzając jednocześnie, że są to prace wymienione w załączniku do ustawy. Wskazać należy ponadto, iż za pracowników wykonujących prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze uważa się także osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy, to jest przed 1 stycznia 2009 r. prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), o czym stanowi art. 3 ust. 7 ustawy. Przed 1 stycznia 1999 r. może to być zarówno praca wymieniona w nowych wykazach prac w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych jak i prace wymienione w załączniku A lub B rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008 r. muszą to być prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Powyższe sprawia, że Sąd Okręgowy bezzasadnie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okres: od 1.03.1988r. do 31.12.2000r. i od 1.01.2001r. do 1.01.2002r., kiedy to wnioskodawczyni była zatrudniona w Zakładach (...) w K. na stanowisku robotnik pomocniczy -sortowacz odpadów. Przedmiotowe stanowisko nie zostało bowiem wymienione ani w załączniku Nr 1 ani Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Fakt, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. wnioskodawczyni wykonywała pracę w szczególnych warunkach opisaną w wykazie A dział IV pkt 17 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), nie przesadza o tym, że pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych świadczyła również po dniu 31 grudnia 2008r. Celem ustawy o emeryturach pomostowych była bowiem właśnie likwidacja możliwości wcześniejszego

przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe. Ustawodawca uznał, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przewidują zbyt szeroką grupę uprawnionych do wcześniejszych świadczeń emerytalnych i niezbędna jest konsekwentna realizacja założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych, co do stopniowej likwidacji możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227) ulegała stopniowej likwidacji możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę. W powszechnym systemie emerytalnym przyjęto założenie, że uprawnienia emerytalne wszystkich ubezpieczonych, którzy płacili taką samą składkę, będą takie same. Wszelkie dodatkowe uprawnienia będą finansowane z innych niż powszechna składka na ubezpieczenie emerytalne źródeł, a także będą regulowane w trybie odrębnym (zob. uzasadnienie projektu ustawy o emeryturach pomostowych nr druku 1070). Zatem nie wszystkie osoby korzystające w starym systemie emerytalnym z obniżonego wieku emerytalnego będą mogły skorzystać z emerytur pomostowych. Skoro zaś stanowisko, na jakim była zatrudniona wnioskodawczyni nie zostało obecnie wymienione ani w załączniku Nr 1 ani Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje jej prawo do tego świadczenia. Powyższe sprawia, iż należy przyjąć, że wnioskodawczyni nie wykazała co najmniej 15 – letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a tym samym nie nabyła prawa do emerytury pomostowej.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, iż zarzuty podniesione w wywiedzionej przez organ rentowy apelacji zasługują na uwzględnienie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonał błędnej interpretacji przepisów, co skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku, o czym orzeczono jak w sentencji na zasadzie art. 386§1 k.p.c.